

НАРОДНІ ВИТОКИ НАВЧАННЯ

Марія ОЛЕКСЮК

кандидат педагогічних наук

Усі найсучасніші інноваційні технології, наймодерніші галузі та сфери виробництва мають свої глибинні витoki у традиційних народних ремеслах, для яких характерними були і залишаються творча фантазія майстра, його майже фанатична любов до предмета праці та висока, навіть фантастична художньо-технічна виконавська майстерність. Краще сказати не майстерність, а високохудожнє виконавське мистецтво, спрямоване на предмет праці як на об'єкт творчості, а не об'єкт механічної обробки. Саме в царині народних художніх ремесел дивовижні народні умільці засіяли зерна художньої праці, осмисленої розумом, зігрітої серцем, виплеканої руками відданих своїй справі людей. Такий художньо-інноваційний підхід до виробничих технологій з використанням науки як продукту невтомного людського розуму привів до сучасних інноваційних технологій і поведе нас далі, у постінформаційне суспільство.

В цьому тематичному полі і з таким методологічним підходом до вирішення навчально-виховних завдань працювали учасники науково-методичного семінару «Актуальні проблеми вивчення народних художніх ремесел», підготовленого кафедрою теорії і методики трудового навчання і технологій нашої академії з участю викладачів циклової комісії трудового навчання, технологій та образотворчого мистецтва педагогічного коледжу. На семінар були запрошені вчителі трудового навчання шкіл Шумського району. Таким чином, науково-методична акція наших науковців мала цільове спрямування на профільний зв'язок із загальноосвітніми закладами регіону. На методичне зібрання прибули вчителі 11 навчально-виховних комплексів і 9 загальноосвітніх шкіл Шумщини.

Семінар відкрив вступним словом завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій, доктор педагогічних наук, доцент Микола Курач. Він же розпочав виконання робочої програми методичного форуму вчителів-технологів доповіддю «Проектний підхід у вивченні технологій художньої обробки металів». Методичні підходи і теоретичні ідеї нашого науковця знайшли конкретне продовження та практичне підтвердження у виступі вчителя трудового навчання, директора Залісцівського НВК Богдана Бондаря «Особливості проектного діяльності на уроках трудового навчання». Продовжила фахову розмову в цій методичній площині кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики трудового навчання і технологій Марія Олексюк, котра продемонструвала важливість такої складової професійного зростання педагога, як «Розвиток творчої компетентності вчителя через застосування проектних технологій на уроках трудового навчання». До аналогічної проблематики звернувся і кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Віталій Цісарук при висвітленні теми «Методика організації художньо-творчої діяльності учнів у процесі виконання творчих проектів за програмою навчальної дисципліни «Художня обробка деревини»».

Практичний сектор програми науково-методичного семінару забезпечили кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Олександр Омельчук у рекомендаціях «Підготовка учителів трудового навчання і технологій до художньої обробки матеріалів з лози», старший викладач Юрій Цимбалюк — із характеристикою «Сучасних пріоритетів ковальства в системі підготовки учителів трудового навчання і технологій», асистент кафедри Сергій Томашівський — у методичній розвідці «Керамічна іграшка як засіб навчання студентів і школярів художньої обробки глини». До науковців академії приєднався вчитель трудового навчання Шумської ЗОШ Юрій Шевчук із власним навчально-методичним дослідженням «Декоративно-ужиткове мистецтво і дизайн на уроках трудового навчання як засоби творчого розвитку учнів». Роботу над цим блоком питань завершив кандидат педагогічних наук, доцент Степан Шабага нормативно-інструктивними настановами «Організація безпечної праці у процесі художньої обробки матеріалів».

Виховний аспект навчальної роботи вчителів технологій розкрили методист відділу освіти, культури, молоді та спорту Шумської ОТГ Роман Лотоцький у доповіді «Національно-патріотичне виховання на уроках трудового навчання» і голова циклової комісії трудового навчання, технологій та образотворчого мистецтва нашого педагогічного коледжу Віталій Писаренко — науковим повідомленням «Художня обробка деревини як невід'ємна частина культурної спадщини українського народу».

Учасники семінару ознайомились із навчально-матеріальною базою, комплексом інформаційно-дидактичного забезпечення процесу підготовки учителів трудового навчання і технологій в академії та педагогічному коледжі, відвідали Музей історії навчального закладу, Музей довоєнної фотографії, Виставкову залу, де серед інших експонатів представлені роботи викладачів і студентів спеціальності «Трудове навчання і технології».

Збагачується зміст і вдосконалюються форми співпраці нашого навчального закладу із громадськими інституціями соціально-гуманітарного спрямування. Діапазон такої діяльності достатньо широкий: від проведення спільних науково-методичних заходів у форматі теоретичних конференцій чи тематичних семінарів — до організації практичних акцій культурно-виховного, екологічного, а то й предметно-спонсорського характеру. Останнім часом наші науково-педагогічні працівники активно співпрацюють із громадською організацією «Товариство батьків дітей-інвалідів та їх друзів «Зоря надії»».

У рамках проекту «Еко-арт-майстерня» на базі навчальних майстерень технології швейного виробництва та художньої обробки матеріалів спеціальності «Трудове навчання та технології» академії двічі на тиждень проводились заняття з молоддю із обмеженими можливостями. Роботи здійснювалися під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Марії Олексюк. Технічну підтримку і технологічний супровід роботи цієї категорії молодих людей у майстернях академії здійснювала

ПЕРЕМАГАЮТЬ ЗНАННЯ, ПРАЦЯ, ТВОРЧИСТЬ

Іван БІЛОСЕВИЧ,

кандидат педагогічних наук

На базі педагогічного факультету академії відбувся II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання. Матеріально-технічна, інформаційно-методична і навчально-дидактична бази та науково-кадровий потенціал підготовки вчителів трудового навчання і технологій в нашому навчальному закладі дозволили повноцінно організувати теоретичний і практичний тури олімпіади для учнів 8 — 11 класів загальноосвітніх шкіл міста. До Оргкомітету, очолюваного завідувачем методичного кабінету відділу освіти Кременецької міської ради Л.С.Якимович, увійшли доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій академії М.С.Курач, науково-педагогічні працівники цієї кафедри — кандидат педагогічних наук, доцент С.Б.Шабага і старший викладач О.П.Ємець, а також методисти відділу освіти міськради С.А.Міщук і В.В.Мороз. Серед членів журі олімпіади — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики трудового навчання і технологій М.П.Олексюк і голова циклової комісії трудового навчання, технологій та образотворчого мистецтва педагогічного коледжу В.В.Писаренко.

Теоретичний тур олімпіади включав вирішення тестових завдань за матеріалами навчальної програми з трудового навчання (технологій) і підготовку пояснювальної записки до творчого проекту запропонованого виробу. На цей тур виділялося 60 хвилин робочого часу, і він давав учаснику максимум 40 балів. Основна увага була акцентована на практичному турі — на виконанні комплексної роботи за створеним графічним зображенням виробу відповідно до запропонованих матеріалів. Час на виконання такого завдання — 180 хвилин, максимальна кількість балів — 80. Для проведення практичного туру олімпіади були підготовлені всі необхідні матеріали й інструменти. Теоретичний і практичний конкурси проводились диференційовано для обслуговуючих і технічних видів праці.

У номінації «Обслуговуюча праця» серед восьмикласників перемогла Діана Боярчук (ЗОШ № 4, вчитель Т.О.Фількевич), яка набрала 104 бали. На 2 бали відстала від переможця Аліна Струмінська (ЗОШ № 3, вчитель Р.В.Назарчук). Серед учнів 9 класів сильнішою виявилась Катерина Бойчук (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, вчитель Л.В.Лобан) — 106 балів; на другому місці — однокласниця Богдана Кошук і Юлія Фількевич (ЗОШ № 4, вчитель Т.О.Фількевич) — відповідно 104 і 100 балів; на третьому — Ірина Жук (ЗОШ № 3, вчитель Р.В.Назарчук) — 84 бали. Десятикласниця Анастасія Бойчук (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, вчитель В.Є.Назарчук) із 89 балами обійшла своїх подруг, Наталію Ковальчук із ЗОШ № 4 (вчитель Т.О.Фількевич) та Олену Гладун із ЗОШ № 5 (вчитель І.О.Кундеус), які набрали відповідно 80 і 74 бали. Завтрашні випускниці ЗОШ № 3 Оксана Мінчук та Олена Мацюк (вчитель Р.В.Назарчук), отримавши 94 і 87 балів, принесли своїй школі перше і друге місце, а третє дісталось Тетяні Дембійській (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, вчитель В.Є.Назарчук), у її скарбничці — 84 бали.

Напруженим було суперництво юних технологів у номінації «Технічна праця». Серед наймолодших перше місце виборов Юрій Літвінчук (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, вчитель В.Є.Назарчук) — 89 балів, а його однокласник Серафим Вознюк був другим із 86 балами. Третє місце поділили між собою Максим Саф'ян (ЗОШ № 5, вчитель І.О.Кундеус) і Назарій Сільвеструк (ЗОШ № 3, вчитель В.В.Ковальчук) — відповідно по 79 і 77 балів. У дев'ятикласників пальма першості дісталася Валентині Нестеруку (ЗОШ № 4, вчитель А.К.Каленік) — 97 балів; другим був Віктор Петрук (ЗОШ № 5, вчитель І.О.Кундеус) — 90 балів, а третім — Ян Дроздов (ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, вчитель В.Є.Назарчук) — 88 балів. Учні 10-х і 11-х класів виступали в одній групі, де переміг представник ЗОШ № 5 Олег Терновий (вчитель І.О.Кундеус), який набрав лише 1 бал до сотні. Григорій Гапонюк (вчитель В.Є. Назарчук) приніс ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич 97 балів і друге місце, на третій позиції — Володимир Крутевич (ЗОШ № 4, вчитель А.К.Каленік) і Назар Вербицький (ЗОШ № 5, вчитель І.О.Кундеус), в яких по 93 і 90 балів відповідно.

За неофіційним заліком, «найтехнологічнішою» школою виявилася ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, на рахунок якої — 7 призових місць: 3 перших, 2 других і 2 третіх; на другій позиції — ЗОШ № 4, в якій 6 призерів: 2 перших місця, 3 других і 1 третє; на третій — ЗОШ № 3 з 5 призерів: 1 перше місце, 2 других і 2 третіх; досягнення ЗОШ № 5 — 1 перше, 1 друге і 3 третіх місця.

Серед учителів лідирує педагог ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич В.Є.Назарчук із 6 призерів (по 2 золотих, срібних і бронзових). Другий результат виборов учитель ЗОШ № 3 Р.В.Назарчук з 5 переможцями (1 золото, 2 срібла і 2 бронзи). На третьому місці, також із 5 призерів — вчитель-наставник ЗОШ № 5 І.О.Кундеус (1 перше, 1 друге і 3 третіх місця).

В загальному підсумку, перемогли всі: учні почали набувати досвіду здорового творчого суперництва в інтелектуальному та рукотворному вимірах, учителі отримали об'єктивну фахову оцінку результатів своїх педагогічних зусиль, а науково-педагогічні працівники академії та коледжу розширили і зміцнили професійні зв'язки із закладами загальної середньої освіти.

У РАМКАХ АРТ-ПРОЕКТУ

Збагачується зміст і вдосконалюються форми співпраці нашого навчального закладу із громадськими інституціями соціально-гуманітарного спрямування. Діапазон такої діяльності достатньо широкий: від проведення спільних науково-методичних заходів у форматі теоретичних конференцій чи тематичних семінарів — до організації практичних акцій культурно-виховного, екологічного, а то й предметно-спонсорського характеру. Останнім часом наші науково-педагогічні працівники активно співпрацюють із громадською організацією «Товариство батьків дітей-інвалідів та їх друзів «Зоря надії»».

У рамках проекту «Еко-арт-майстерня» на базі навчальних майстерень технології швейного виробництва та художньої обробки матеріалів спеціальності «Трудове навчання та технології» академії двічі на тиждень проводились заняття з молоддю із обмеженими можливостями. Роботи здійснювалися під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Марії Олексюк. Технічну підтримку і технологічний супровід роботи цієї категорії молодих людей у майстернях академії здійснювала

представник цієї кафедри Лілія Фурсик. Від «Зорі надії» разом із нашими науковцями працювала керівник згаданого проекту Ірина Іваськевич, яка безпосередньо відповідала за безпеку праці та здоров'я учасників занять.

Роботою кожної дитини-інваліда керували студенти старших курсів спеціальності «Трудове навчання та технології» Катерина Галайчук, Валентина Притула, Лілія Вишневська, Олег Степанець, Ігор Топольницький. З їх допомогою дівчата і юнаки з обмеженими можливостями оволодівали навиками роботи на швейних машинках, технікою художньої обробки різних матеріалів і, як наслідок, виготовили й естетично оздобили десятки еко-сумок.

Офіційним підтвердженням практичного значення й ефективності творчих зв'язків академії з громадськими інституціями регіону став лист-подяка, надісланий головою ГО «Товариство батьків дітей-інвалідів та їх друзів «Зоря надії»» Аллою Андрущук на ім'я ректора нашої академії, професора Афанасія Ломаковича, де наголошується на важливості такого формату предметної участі нашого навчального закладу у створенні реабілітаційного центру для дітей з особливими потребами у м.Кременці.